

1. feladatlap

1. Az ismétlendő szavak:

1. alkalmazkodás, 2. őslénytan, 3. munkamegosztás, 4. sziklarajz, 5. agykoponya, 6. gyűjtögetés

2. Az ismétlendő szósorok:

1. felesleg keletkezett, 2. a földművelés kialakulása, 3. állandó települések, 4. finomabb megmunkálás,
 5. ugrásszerű népességnövekedés, 6. mesterségek megjelenése

3. Nehéz szavak ismétlése

1. eszközkészítés, 2. despotizmus, 3. stíluseszközök, 4. antropomorfizáció, 5. hierarchia,
 6. intertextualitás

4. Felcserélt szótagok:

1. DAHOR (horda), 2. LAMÁL (állam), 3. RALÍ (líra), 4. FANIM (nimfa), 5. TŰRLEK (lektűr), 6. TUSRÍ
 (rítus)

5. Szógyűjtés

ŐS: őskor, ősember, őstörténet, őskőkor, őslénytan, őserdő, őszanya, őszapa, őshaza, őslakosság,....

TÖR: történelem, történet, törvény, törvényes, törvényalkotás, törvénykönyv, törzs, törzsfőnök,
 törzsfajlás, töredék, eltör,

MŰ: művészet, műalkotás, művész, műhely, műanyag, műemlék, működik, földművelés, művelt, ...

6. Szinonimák

öntelt – beképzelt, elbizakodott; **sértődött** – megbántódott, duzzogó, **vakmerő** – merész,
 meggondolatlan; **tiszteletlen** – modortalan, illetlen; **fennhéjázó** – gőgös, felfuvalkodott; **igazságos** –
 jogos, elfogulatlan

7 b). Mondatok kiegészítése

1. hieroglifák 2. Mezopotámiában 3. civilizáció

8. Szóban szó

1. mész **KŐ** korszak 2. fény **KÉP** írás 3. magán **TULAJDON** viszonyok 4. adós **RABSZOLGA** tartás 5.
 pálma **FA** eke 6. kis **AGY** térfogat

9. Összekevert szótagok

1. forrásrészlet 2. agyagedény 3. ősköltészet 4. rendeltetés 5. mumifikálás 6. háziasítás

10. Szókapcsolatok

1. zsákmányoló életmód 2. pattintott kőkorszak 3. felfoghatatlan időtávolság 4. engesztelő ima
 5. természetfeletti lények 6. pusztító járvány

11. a) ige + igekötő

1. állapítsuk meg 2. vessük össze 3. támasszuk alá 4. vázoljuk fel 5. mutassunk rá 6. gondoljuk végig

b) Kijelentő mód

1. megállapítjuk 2. összevetjük 3. alátámasztjuk 4. felvázoljuk
 5. rámutatunk 6. végiggondoljuk

12. Kérdőszók

1. HOGYAN, 2. MIT, 3. MIRE, 4. HOGYAN, 5. KITŐL, 6. MIBEN
 / HOGYAN

2. feladatlap

1. Az ismétlendő szavak:

1. mondakör, 2. embereszmény, 3. halhatatlan, 4. rátermetség, 5. mitológia, 6. antikvitas, 7. szájhagyomány

2. Az ismétlendő szósorok:

1. lineáris szerkezetű, 2. isteni kegyelemben részesül, 3. a közösség javát szolgálja, 4. sorsfordító esemény, 5. a dolgok közepébe vágó kezdés, 6. görög tragédiaírók

3. Nehéz szavak ismétlése

1. enumeráció, 2. művészetfelfogás, 3. szimultanizmus, 4. strófaszerkezet, 5. kiengesztelődés, 6. deus ex machina

4. Szógyűjtés

HAD: hadjárat, hadsereg, hadviselés, haditechnika, hadüzenet, hadművelet, hadifogoly, haderő, hadrend, ..

KÖZ: köztársaság, közrendű, közbeavatkozás, közös, közösség, közönség, középirtokos, központ, közteherviselés, közigazgatás, ...

KOR: kortárs, őskor, aranykor, vaskor, kormány, korona, megkoronáz, ókor, középkor, ...

5. Szavak jelentése

1. hegemonia – hatalmi fölény, 2. politeista – többistenhívő, 3. invokáció – a múzsa megidézése, 4. retrospektív – visszatekintő, 5. makulátlan – hibátlan, feddhetetlen, 6. propozíció - tárgymegjelölés

6. Ellentétek

indulatos – higgadt; kegyetlen – könyörületes; tisztelettudó – modortalan; durcás – jókedvű; mértéktartó – telhetetlen, kicsinyes - bőkezű

7. Összekeveredett szókapcsolatok

1. nagy hatást gyakorol, 2. könyörületet kér, 3. saját lábára áll, 4. ostrom alá vesz, 5. kemény békefeltételeket diktál, 6. döntő vereséget mér

8. Szóalkotás betűkből

mitológia, politika, lapát, polgár, gitár, ól, ág, iga, ló, kár, rág, rák, átok, tárol, ...

9. Kakukktojás

1. brahmanizmus, 2. kiszolgáltatottság, 3. dikció, 4. arkhónok, 5. rabszolgák, 6. rajz

10. Mondatok tagolása

1. A legfőbb hatalom a népgyűlés kezébe került.

2. A rendkívül szigorú intézkedések elsősorban az arisztokrácia érdekeit védték.

3. Minosz arra kötelezte a görög királyokat, hogy hét ifjút és hét lányt küldjenek a Minótaurosznak áldozatul.

4. A társadalom előkelő rétegét alkotó hajótulajdonosok és kereskedők palotákban éltek.

5. Az addigi hatalmi szervezet fölborulása lehetőséget biztosított egy új rendszer kialakulására.

6. A királyok nem csak a katonaság és a közigazgatás, de a gazdasági élet irányítói is voltak.

11. Történelem feladatok - szókapcsolatok

a) 1. alkosson véleményt, 2. sorakoztasson fel érveket, 3. elemezze az ábrát, 4. készítsen beszámolót, 5. keressen magyarázatot, 6. fedezze fel az összefüggéseket

b) 1. véleményt alkot, 2. érveket sorakoztat fel, 3. elemzi az ábrát, 4. beszámolót készít, 5. magyarázatot keres, 6. felfedezi az összefüggéseket

12. Vonatkozó névmások

1. ami, 2. akit, 3. amivel, 4. amikor, 5. ahol, 6. amiben

3. feladatlap

1. Az ismétlendő szavak:

1. szigor, 2. tekintély, 3. fellendülés, 4. könyörtelenség, 5. leigáztak, 6. törvényszerűség
 7. ritmusképlet, 8. töredék

2. Az ismétlendő szósorok:

1. kevésbé életképes 2. testi megpróbáltatások 3. előkelő származású 4. nagy tisztelet övezte 5. nehéz életkörülmények elviselése 6. a társadalom legnépesebb rétege

3. Nehéz szavak ismétlése

1. kikerülhetetlen, 2. legrejtettebb, 3. Xerxész, 4. Peloponnészosz, 5. közfelkiáltással, 6. Themisztoklész

4. Szinonimák

1. **sudár** – magas, délceg; 2. **bánatos** – szomorú, búskomor; 3. **népszerű** – közkedvelt, divatos; 4. **tétova** – habozó, bizonytalan; 5. **szemérmes** – szégyenlős, tartózkodó; 6. **szenvedélyes** – féktelen, lelkes

5. Szókapcsolatok (párokat keresni)

megművelhető föld, jogfosztott őslakók, kétkezi munka, legrejtettebb érzelmek, zárt hadrend, ünnepélyes hangnem (kimaradtak: béke, törvény, bölcselkedő)

6. b) Mondatok kiegészítése

1. meggyökeresedett, 2. feloszlathatták, 3. szubjektivitás

7. Szóban szó

1. név **SZÓ**ismétlés 2. kalóz **HAJÓ**had 3. kényszer **HELYZET**dal 4. közel **HARC**modor
 5. gondolat **RITMUS**képlet 6. vörös **BOR**dal

8. Kakukktojás

1. dal, 2. vagyon, 3. behódolás, 4. könyörületet kért, 5. allegória, 6. ütemhangsúlyos verselés

9. Idegen szavak

1. agóra 2. démosz 3. polisz 4. Akropolisz 5. türannosz 6. sztratégosz

10. a) „megcselekedtük, amit megkövetelt a haza”

b) Szimónidész (A Thermopüla-i hősökre); görög líra; epigramma (verses sírfelirat), hexameter, disztichon

11. Történelem feladatok – szókapcsolatok

a) 1. következtessen a szövegből, 2. ismertesse élőszóban, 3. ábrázolja grafikusán, 4. bizonyítsa az ábra alapján, 5. kövesse nyomon, 6. olvassa le a térképről

b) 1. következtess, 2. ismertesd, 3. ábrázold, 4. bizonyítsd, 5. kövesd, 6. olvasd le

12. Tagmondatok összekapcsolása

1.f, 2.a, 3.b, 4.g, 5.h, 6.d, 7.e, 8.c

4. feladatlap

1. Az ismétlődő szavak (nehéz szavak)

1. szükségszerűen, 2. megmásíthatatlanul, 3. dialektika, 4. Dionüszosz-kultusz, 5. dithürambosz, 6. sorstragédia

2. Három fő szó:

MASZK, KOMIKUM, BONYODALOM

Felsorolás:

szónoklás, tragikum, akusztika, álarc, trilógia, maszk, összeütközés, konfliktus, bonnyodalom, komédia, szituáció, jelmez, dráma, színpad, maszk, viszály, sors, kibontakozás, komikum, bonnyodalom

3. Egyre bővülő mondatok

1. Vereséget szenvedtek.

A perzsák vereséget szenvedtek.

A perzsák megsemmisítő vereséget szenvedtek.

A perzsák megsemmisítő vereséget szenvedtek Gaugamélánál.

2. A hadsereg tartotta össze.

A birodalmat a hadsereg tartotta össze.

A hatalmas birodalmat csak a hadsereg tartotta össze.

A Dunától az Indusig terjedő hatalmas birodalmat csak a hadsereg tartotta össze.

3. A plebejusok érdekeit védték.

A néptribunusok a plebejusok érdekeit védték.

A választott néptribunusok a plebejusok érdekeit védték.

Az évente választott néptribunusok a plebejusok érdekeit védték.

4. Felcserélt szótagok

1. zsákper (perzsák) 2. lényfő (főlény) 3. mormá (mámor) 4. madrá (dráma) 5. kásbu (bukás), 6. gályra (ragály)

5. Szógyűjtés

GYŐZ: győzelem, győztes, győzedelmeskedik, legyőz, meggyőz, meggyőző, legyőzhetetlen, győzelemittas, Győző, ...

ÉRT: érték, értékrend, értelem, értelmes, értékel, értékelés, értelmez, megért, ...

EN: engedelmes, engedékeny, egyenrangú, ellenség, egyenletes, ellenvélemény, energia, kiengesztel,...

6. Szókapcsolatok

1. szilaj jókedv, 2. történelmi hűség, 3. egyéni gyarapodás, 4. idealizált ábrázolás, 5. monumentális alkotások, 6. beavató szertartás

7. Összekeveredett szótagok

1. túlnépesedés, 2. gyarmatosítás, 3. tudományágak, 4. államelmélet, 5. tragikus vétség, 6. poliszrendszer válsága

8. Szavak jelentése

1. gúnyos, 2. elvakult gőg, 3. értékpusztulás, 4. párbeszéd, 5. ókori görög lírai műfaj 6. bölcsek

9. Összetett szavak összekeveredett tagjai

1. sziklasír, 2. karavánút, 3. félisten, 4. kardalverseny, 5. párviadal, 6. őselem

10. Melléknevek ellentéte

1. **konok** – szófogadó, 2. **gőgös** - alázatos, szerény, 3. **szavahihető** – megbízhatatlan, 4. **érzékenlen** – empatikus, együttérző, megértő, 5. **engedelmes** – makrancos, akaratos, ellenálló, 6. **elfogult** – igazságos, pártatlan

11. Kifejezések jelentése

1. a, 2. a, b, 3. a, 4. a, 5. a, b, 6. b

12. Történelem feladatok – hasonló jelentésű utasítások

1. vesse egybe – hasonlítsa össze, 2. állításait támassza alá – sorakoztasson fel érveket, 3. állapítsa meg – fogalmazza meg, 4. vázolja fel – mutassa be, 5. ismertesse előszóban – mesélje el, 6. keressen magyarázatot – indokolja, miért

5. feladatlap

1. Az ismétlendő szavak (nehéz szavak)

1. kidolgozottság, 2. ambivalencia, 3. arisztokratikus, 4. érvényteleníthették, 5. antik proletariátus, 6. veszélyeztethette

c) Mondatok kiegészítése

1. A zsoldoshadsereg **veszélyeztethette** a köztársasági berendezkedést.
 2. Kialakult egy új társadalmi réteg, az **antik proletariátus**.
 3. Rómában Kr. e. 510 körül **arisztokratikus** köztársaság jött létre.
 4. A néptribunusok **érvényteleníthették** a plebejusokat sértő törvényeket.
 5. Ellentétes és mégis egyszerre jelen levő érzések, vagyis **ambivalencia** jellemzi a költőt.
 6. Az ókori Rómában a jó költemény egyik jellemzője a **kidolgozottság**.

2. 4 fő szó:

JÓSLÁS, TISZTELET, TISZTSÉGVISELŐ, SZÖVETSÉGES

Felsorolás:

köztársaság, óda, társ, kultúra, vallás, jóslás, hatalom, tiszteleg, tisztelet, elégia, küzdelem, mámor, tekintély, tisztségviselő, tisztelet, proletariátus, egyenlőség, magány, magántulajdon, kidolgozottság, szövetséges, jóslat

3. Egyre bővülő mondatok.

1. Védték.

Védték a magántulajdont.

A törvények védték a magántulajdont.

A törvények szigorúan védték a magántulajdont.

2. Vezette.

Vezette a hadsereget.

A két consul vezette a hadsereget.

Háborúban a két consul vezette a hadsereget.

3. Nagyszámú rabszolga áramlott.

Nagyszámú rabszolga áramlott Rómába

A hódítások révén nagyszámú rabszolga áramlott Rómába.

4. Róma legyőzte.

Róma legyőzte riválisát.

Róma háborúban legyőzte riválisát.

Róma három háborúban legyőzte riválisát.

4. Hiányoznak az első szótagok

1. diktátor, 2. vezéralak, 3. polgárjog, 4. kereskedő, 5. terjeszkedés, 6. működésképtele

5. Összetett szavak

államszervezet, népgyűlés, jogegyenlőség, néptribunus, vagyonbecslés, zsoldoshadsereg

6. Igékkel kiegészített szókapcsolatok

1. **növelte** a népgyűlés hatáskörét, 2. **csökkent** a hadra foghatók száma, 3. **megbízták** a hadjárat vezetésével, 4. **veszélyeztette** a köztársasági berendezkedést, 5. **kirobbant** a polgárháború, 6. **megszerezte** az egyeduralmat (kimaradt: felelevenítette, megélenkült)

7. Jelzős szerkezetek

1. **nagy tekintélyű** szónok, 2. **alkotó** magány, 3. **meghatározó** élmény, 4. **beteljesületlen** szerelem, 5. **szervezeti** egység, 6. **érzelmi** kötelék

8. Szinonimák, ellentétek

1. tekintélyes – befolyásos; jelentéktelen, 2. megalázó – megszegényítő; felemelő, 3. vitatott – kétes; kétségbevonhatatlan, 4. eredeti – hamisítatlan; utánzat, 5. fejlett – korszerű; kezdetleges, 6. vagyonos – tehetős; szűkölködő (kimaradt: rendezetlen, igénytelen)

9. A négyzetben található szavak

vízszintesen:

plebejus, patrícius, principátus, átrium

függőlegesen:

gladiátor, provincia, latifundium, cenzor, limes, amfiteátrum

10. Szavak jelentése

1. episztola – verses levél, 2. hiperbola – túlzás, 3. mecénás – művészetet pártfogoló személy, 4. amfiteátrum – kőszínház, 5. bukolikus – pásztori, 6. retorikus - érvelő

11. Kérdőszók

1. MIBEN, 2. MI, 3. MIT, 4. MILYEN, 5. HOGYAN, 6. MILYEN

12. Mondatok tagolása

1. Készítsen tudósítást Caesar haláláról köztársaságpárti megközelítésben!
2. Olvassa le a térképről, hogy mely területeket csatolta Augustus a birodalomhoz!
3. Vessük össze a forrásrészletet az önéletrajzzal és a képi forrásokkal!
4. Gyűjtsük össze a két különböző hadseregtípus előnyeit és hátrányait!
5. Fogalmazza meg, hogy Caesart mely tulajdonságai tették alkalmassá az egyeduralom megszerzésére!
6. A három forrás alapján tárjuk fel, milyennek tartja Cicero a köztársaság helyzetét.

6. feladatlap

1. Szósorok ismétlése

1. önkényuralkodóként kormányoztak, 2. megszilárdította az államot, 3. a lakosság gyarapodott, 4. a kereskedelem veszített jelentőségéből, 5. nyílt egyeduralmat épített ki, 6. a gazdasági válságot tovább mélyítette

2. Szócsoportok felidézése hívószó alapján

1. ARANYKOR, felvirágzás, dicsőítés
2. PÁSZTOR, ecloga, idill
3. ÓDA, műfaj, megszólítás
4. IMPERATOR, császár, birodalom
5. POLGÁRHÁBORÚ, válság, hanyatlás
6. KERESZTÉNYSÉG, evangélium, tanítás

3. Egyre bővülő mondatok

1. Falat emeltek.

A határszakaszokon falat emeltek.

A veszélyeztetett határszakaszokon falat emeltek.

A leginkább veszélyeztetett határszakaszokon falat emeltek.

2. Támadás érte a birodalmat.

Erős támadás érte a birodalmat.

Északról erős támadás érte a birodalmat.

Északról és keletről egyaránt erős támadás érte a birodalmat.

A nyugodt évtizedek után északról és keletről egyaránt erős támadás érte a birodalmat.

3. Sikertelenül visszazorítani a germánokat.

A császár csapatainak sikertelenül visszazorítani a germánokat.

A nagy műveltségű császár csapatainak sikerült visszaszorítani a germánokat.

A nagy műveltségű császár csapatainak csak elkeseredett küzdelemben sikerült visszaszorítani a germánokat.

4. Szógyűjtés

a) BI: birodalom, birtok, földbirtokos,

HAT: hatalom, hatalmas, hatáskör, fennhatóság,

b) uralkodókat jellemző tulajdonságok: tekintélyes, igazságos, felfuvalkodott, jóságos, kegyetlen, művelt,..

5. Mondatok kiegészítése

b) 1. ambivalens, 2. üdvözülés, 3. propaganda

6. Összetett szavak összekeveredett tagjai

kincstár, cselszövés, testőrség, babérkoszorú, öndicséret, terményhányad

7. Szinonimák

1. KIÁBRÁNDÍTÓ -lelombozó, elkeserítő, 2. VÉGÉRVÉNYES – megmásíthatatlan, 3. KÖZÉPSZERŰ - átlagos, 4. MULANDÓ – pillanatnyi, tovatűnő, 5. IDILLI – békés, harmonikus

6. ELSŐRANGÚ - kiváló

8. Szókapcsolatok

teret hódított (terjedt), elégtelennek bizonyult (hiába tett nagy erőfeszítést), a fejlődés motorjává vált, (lehetővé tette a növekedést) aláásták a birodalom erejét (meggyengítették), orvosolták a bajokat (segítettek), jelképesen értelmezték (nem szó szerint értették)

9. Titkosírás

a) Carpe diem b) Horatius

10. a) Kérdőszók:

1. Hogyan, 2. Milyen, 3. Minek, 4. Miért, 5. Hogyan, 6. Kik

b) 1.A, 2.A, 3.B, 4.A, 5.B, 6.B

11.

1. A tankönyvi szöveg segítségével karikázzuk be azokat a császárokat, akik rémuralmat gyakoroltak!

2. Mennyiben alakult át a hódítások hatására a birodalom szerkezete?

3. Gyűjtse össze, hogy mely területeket hódították meg a rómaiak Traianus császár uralomra jutásáig!

4. Milyen politikai módszereknek adott teret a korlátlan hatalom?

5. Keressen összefüggést a szállított árucikkek és a birodalom gazdasági viszonyai között!

6. Az ábra alapján ismertesse, hogyan épült fel a korai keresztény egyház hierarchiája!

7. feladatlap

1. Szósorok ismétlése:

1. katonai vezető réteg, 2. Európa jelentős részét egyesítette,

3. az egyház támogatása révén, 4. kölcsönösen kiközösítették

egymást, 5. megállították az arabok előretörését, 6. tovább

élezte az ellentétet

2. Szócsoportok felidézése hívószó alapján

1. MEGSZÁLL, elnyom, kizsákmányol
2. LOVASSÁG, csata, páncél
3. VETÉLYTÁRS, küzdelem, hódítás
4. SZERZETES, kolostor, hittérítő
5. HŰBÉRES, földesúr, jobbágy

4. Szavak összeállítása betűkből

egy, egyesít, ház, egyház, szer, szerv, szervez, szervezet, vet, vezet, tesz, hegy, szár, zár, ...

5. Szóban szó

1. utód**ÁLLAM**ügyek, 2. szótag**ÍRÁS**tudó, 3. börtön**ŐR**grófság, 4. köz**PÉNZ**járadék, 5. közép**KOR**stílus,
6. vas**ÉRC**bányászat

6. Jelzős szerkezetek

1. fényes udvartartás 2. önellátó gazdálkodás 3. adományozott birtok 4. erkölcsi törvény 5. napkeleti bölcsek 6. szerzetesi közösség

7. Szókapcsolatok

1. felélte készleteit 2. elnyomta az őslakosságot 3. megszállta az északi területeket 4. kiterjesztette hatalmát 5. megfékezte a széthúzó erőket 6. megszilárdította a központi hatalmat

8. Szavak jelentése

1. a, 2. b, 3. b, 4. a, 5. a, 6. a

9. Kakukktojás

1. örök, 2. megszáll, 3. tudásvágy, 4. ugar, 5. paródia, 6. bér munka

10. Kifejezések kiegészítése

1. a korban uralkodó felfogás szerint (C) 2. hatalmas életművet hagyott hátra (A) 3. nem az eredetiség igényével készült (B) 4. a történelem tanúsága szerint (F) 5. egyetemesség jellemezte (e) 6. egy közösség részeként szólal meg (D)

11. Összekevert szavak

1. Gyűjtse össze, hogy mely tényezők határozták meg az új királyságok határait!
2. A portré alapján állapítsuk meg, hogy milyen volt a korszak uralkodóideálja!
3. Idézzük föl eddigi ismereteinkből az új fegyvereknek köszönhető győzelmeket!
4. Figyeljük meg a képen a munkához használt eszközöket!
5. Miért növekednek az ábrán a művelhető területet jelképező körök?
6. Mennyiben változtak az ókorhoz képest a távolsági kereskedelem útvonalai?

12. Tagmondatok összekapcsolása

- 1.b, 2.d, 3.f, 4.a, 5.c, 6.e

8. feladatlap

1. Mondatok ismételése

1. Bizánc túlélte az arabok rohamát. 2. A császár növelte az állami bevételeket. 3. Jelentős belső átalakulás történt. 4. A hadjáratok aláásták a birodalom erejét. 5. A horvátok először az avarok alattvalói voltak. 6. A Kijevi Fejedelemség Kelet-Európa jelentős hatalmává emelkedett.

2. 5 fő szó:

NAGYVÁROS, KORONA, CSÁSZÁR, CÁR, KERESKEDŐ

Felsorolás:

király, falu, főváros, egyház, nagyváros, állam, császár, fejedelem, kereskedő, terület, paraszt, adó, őshaza, pénz, korona (kimaradt: cár)

4. Melléknevekhez illő főnevek

1. ősi zarándokhely, 2. vérségi kötelék, 3. önálló érsekség, 4. nyugati kultúrkör, 5. mesés gazdagság, 6. magasztos himnuszok

5. Szavak jelentése (titkosírás)

1. kalifa, 2. kádi, 3. dzsihád, 4. mirákulum, 5. alamizna, 6. ballada

6. Szókapcsolatok kiegészítése

1. rugalmasan alkalmazkodó 2. regényszerűen olvassuk 3. kegyelemben részesül 4. rangsorba állítható 5. új tanokkal lépett föl 6. a szerencse forgandó

9. Szavak jelentése

1. közkegyelem 2. látomás 3. szenvedéstörténet 4. névrejtés 5. szertartásrend 6. csavargó

10. Szinonimák

1. radikális – szélsőséges 2. kéjsóvár – élvhajhász 3. naiv – átverhető, tapasztalatlan 4. cserfes – szószátyár, fecsegő 5. szájhős – hencsegő, dicsekvő 6. agyafúrt – dörzsölt, csavaros eszű

11. Az események sorrendje

4, 3, 1, 2

12. Szöveg kiegészítése

Listák tanulásánál a lista eleje és vége szokott megmaradni a fejünkben, **mert** téri helyük, kapcsolatuk van, **vagyis** a téri ingerek segítenek a megjegyzésben. Az is segít, **ha** valamely elem valamilyen okból nyomatékosabb, hangsúlyosabb, **mint** a többi. Ennek az elemnek előnye lesz a többivel szemben, **így** valószínűbb, hogy megjegyezzük.

Csoportosítással is hatékonyabbá tehetjük a megjegyzést, **hiszen** az agy alapvető működése, hogy nagyobb egészekké alakítja az elemeket. **Ezért** könnyebb megjegyezni azt a sorozatot, hogy 972, 856, 135, **mint** külön elemenként a számjegyeket: 9, 7, 2, 8, 5, 6, 1, 3, 5. Az egészek alkotása segíti a megjegyzést.

9. feladatlap

1. Szósorok ismétlése

1. az éghajlat módosulása 2. korszakról korszakra változtak 3. érzelmektől fűtött nézetek 4. írásos emlékek bizonyítják 5. megnövelte a magyarság erejét 6. az új hazában való berendezkedés 7. a törzsfők hatalmának megtörése 8. a régészeti leletek tanúsága szerint

2. 5 fő szó: RÉGÉSZET, SZTYEPPE, NYELVÉSZET, TÖRZSFŐ, KALANDOZÁS

Felsorolás

zsákmány, fogoly, ásatás, emlék, vándorlás, régészet, nomád, írás, forrás, kalandozás, hatalom, harc, királyság, sztyeppe, pápa, államfő, nyelvész, főparancsnok, honfoglalás, puszták, (kimaradt: törzsfő)

4. Felcserélt szótagok

1. jorba 2. gylken 3. tyapor 4. mánger 5. lászha 6. zagé

5. Összekeveredtek az összetett szavak tagjai

1. írástudó, 2. vérszerződés, 3. nyelvcsalád, 4. rovásírás, 5. életkörülmény, 6. fémmegmunkálás

6. Jelzős szerkezetek

1. írásos feljegyzések 2. vitatott kérdés 3. közös hagyományok 4. nomád állattartás 5. betelepülő törzsek 6. heves támadás

7. Összekevert szótagok

1. államalapítás 2. fejedelemségek 3. katonai kíséret 4. őstörténet-kutatás 5. a kereszténység felvétele 6. mezőgazdasági ismeretek

8. Kifejezések jelentése

1.a, 2.b, 3.b, 4.a, 5.b, 6.b

9. Keresztrejtvény

1. felmelegedés, 2. eleink, 3. kende, 4. nomád, 5. hunok, 6. régészet, 7. honfoglalás, 8. törzs

10. Kérdések kiegészítése

1. Milyen **információkat** szerezhetünk a régészeti anyagból?
2. Milyen **céllal** foglalkozhatott a magyarokkal művében a császár?
3. Milyen **nehézségekkel** kell szembenézni a forrás értékelése során?
4. Milyen **helyet** foglal el az őstörténet a magyar közgondolkodásban?
5. Milyen **jellegű** emlékek maradtak fenn napjainkig?
6. Milyen **hatások** érték népünket a vándorlás során?

11. Szöveg kiegészítése

A gondolattérkép egy nagy, összetett kép. Egyszerre ad lehetőséget asszociációra, téri ingerre és csoportosításra, **vagyis** egészek alkotására, **ezért** rendkívül hatékony tanulási eszköz. **Ha** magunk alkottuk meg a vizuális elemeket, **akkor** megvalósul az aktív, saját részvétel. Az ábrán lehetőségünk van a hangsúlyok megfelelő alkalmazására is.

A gondolattérkép-módszer hatékony grafikai technika, **amely** utat nyit az agy lehetőségeinek kihasználásához, **és** alkalmazható az emberi tevékenységek bármely területén, **ahol** tanulásra, tiszta gondolkodásra van szükség.